

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Oratio de Casparo Crvcigero

**Melanchthon, Philipp
Creutziger, Caspar**

Witebergae, 1549

VD16 M 3747

Epicedion in obitum D. Casparis Crucigeri, scriptum a Petro Lotichio Secundo.

urn:nbn:de:bsz:31-61737

Ac dolendum est tetros errores & contumeliosos aduersus Deum multis iam seculis heisse in Ecclesia, qui à linguarum et phrasis inscitia orti sunt. Deinde multà & magni usus sunt uniuersæ Philosophiæ, cum in hac tota uitæ gubernatione, tum uero etiam in explicatione dogmatum Ecclesiæ. Quare amanda & iuuanda sunt hæc literarum studia, Nec dubitemus nos labores nostros, quos sustinemus in eorum propagatione Deo placere, cui curæ crit, ne sint irriti, Nec frangamur animis propterea, quod aliqui de his studijs maligne sentiunt, sed ueras discendi causas cogitemus, & in doctrinâ custodiendâ fidem & diligentiam Deo, Ecclesiæ, & generi humano debitam prestemus. Laudanda est igitur uoluntas horum, quibus nunc testimonium eruditionis tribuimus, deinde & uere hoc prædicare possumus in hoc numero, Dei beneficio, plebosq; egregie eruditos esse, quos speramus Ecclesiæ & rei pub. magno usui futuros esse, et ut faciat eos Deus σκενι ἐλέους salutaria ipsis & alijs, toto pectore optamus. Die Augusti 18. Anno, 1549.

EPICEDION IN OBITVM

D. CASPARIS CRVCIGERI, SCRIPTVM

à Petro Lotichio Secundo.

SVMme Pater, sobolesq; patris, quiq; halitus afflas
Omnia, qui firmans nos, ab utroq; uenis.

Te præ

Te precor, o rerum Deus in tribus arbiter unus,

An modus assiduis fletibus ullus erit ?

Parce, nec omnino dele tua iussa colentes,

Lenis ades populo, sæuus in hoste, tuo.

Iamq; fatigatis luctu, serieq; malorum

Si precibus castis flocteris, adfer opem.

Naufragij serua tabulas, & fragmina nostri.

Et lacris aliqua da statione frui.

Nam quibus, hei uario discrimine fluctibus acti,

Marte fero patriam depopulante, sumus ?

Squallet adhuc tellus bello uastata cruento.

Et latè gelido rura sub axe uacant.

Nec satis infandos (dolor heu meminisse) labores.

Nec fuit, exilij damna tulisse, satis.

Tunc quoq; lethiferis piger æstibus aër abundans,

Intulit hac populis in regione luem.

Fortibus & magnas exhaustit ciuibus urbes,

Parcaq; , relliquias hostis, auara tulit.

Ingenuis etiam Musarum dotibus aucti,

Ante suum multi sic cecidere diem.

Iamq; tot amisissis prius, o dulcissime Caspar

Te quoq; mors auida sustulit atra manu.

Parce Deus, quid adhuc non obliuisceris iræ ?

Parce, nimis longi causa doloris adest.

Occidit hei nostri qui gloria temporis ingens,

Multorumq; suis dotibus instar erat.

Occidit infœlix, nec funus acerbius isto,

Dignior aut clades fletibus ulla fuit.

Nam quid ego summas tot in uno pectore dotes,
Facta quid æterna laude uehenda, canam?
Que mea si uellet digno comprehendere uersu,
Debitaturum Musa subiret onus.
Nil illi facilis natura negauerat uni,
Et dederat largas, more parentis, opes.
Feruidus hinc animi uigor, & quæ liquit inausum,
Diuitis ingenij uis operosa, nihil.
Iamq; breui spacio linguam cognorat utranq;
Cum libuit, culte doctus utraq; loqui:
Addiderat solymæ iam dulcia munera lingue,
Nec minus his iudex de tribus acer erat?
Altera tum, rerum uarias ediscere causas,
Et quæcunq; latent abdita, cura fuit.
Quattuor ut primum genitalia corpora gignant,
Terrarum quicquid maximus orbis habet.
Vnde simul mortale genus, uolueresq; feræq;
Quicquid & oceanus foetaq; terra creat.
Quid faciat tanto spirantes murmure uentos,
Frigida quid Boreæ flabra, quid uia Notie
Vt liquidus magni telo Iouis insonet æther,
Cum uenit eliso nubibus igne fragor.
Grando quid, unde niues, matutinæq; pruinæ,
Et gelidam pulsans frigidus imber humum.
Sydere quo refuge uaga Tethyos æstuet unda,
Vnde patens salis æquor abundet aquis.
Omina cur diro mortalibus igne Cometæ
Sive ferant morbos, seu fera bella, micentæ

Vtq; bibat pluias, clarus splendore colorum
Sole repercussis nubibus, arcus aquas.
Quinetiam docti monumenta diserta Galeni
Nouerat, & Coi scripta uetusta senis.
Præsentesq; malis herbas, ad opemq; potentes.
Letaq; purpurei germina ueris opes.
Corporis & uires reparat qui succus, & ægros
Gramina quæ medicis usibus apta iuuent.
Cumq; potestates radicum nosset, & herbas.
Optima quas matrum gignere terra solet.
Sustulit à terris ad cœli sydera uultus,
Vnde suos motus inferiora trahunt.
Pulchraq; cognouit melioris lumina mundi,
Vt peragant uarias, non sine lege, uices.
Quodq; micet spacio terre propiore, quod astrum
Extet, & à solida longius absit humo.
Qui modus annorum, cur partes quattuor anni,
Solis in obliquum cur uia secta latus.
Vt breuior, Phœbo septem propiore Trioni,
Roriferæ noctis porrigat umbra diem.
Abditus ut lateat densa caligine Titan,
Inuida fraternis tum soror obstat equis.
Vtq; petens Solem decreseat, ut augeat orbem,
Luna citis fratrem quando relinquit equis.
Illius ut picea nitor obscuretur ab umbra,
Cum facit opposito limite Phœbus iter.
Et quæ feciles spargant mortalibus ignes,
Sydera, nascenti commoda, quoq; loco.
Quid Canis, aut Hyades moueant, quid aquosus Orion,
Hædus & occidua gurgite lotus aquæ,

Nec requies animi tantum, dulcisq; uoluptas,
Conscia fatorum sydera nosse, fuit.
Sed magis autorem cognoscere iuuat, & ingens
Esse Deum, mundi qui regat huius opus.
Temperet & stellas, metisq; coerceat aptis,
Et curam, ne quid longius erret, agat.
Ergo creatorem propius, rerumq; parentem
Cernere, non dubij pectoris ardor erat,
Doctrinaq; pio cœlestis amore calebat,
(Ah quantum est uero posse placere Deo)
Nec mora, fatidici quicquid cecinere Prophetæ,
Deq; fide scripti nouerat omne genus.
Impia cum subito deliramenta perosus
Synceræ iuuat Relligionis opus.
Et cupidas uerbo pauit, Christiç; redemptas
Morte, piè sancto munere functus, oues.
Nec minus & duro spaciost tempore belli,
Mansit in officio peruiçil usq; suo.
Cumq; recessissent hac dulces urbe camenæ,
Doctaq; Picrias turba secuta Deas:
Lenijt ille graues, adhibens solatia, curas,
Et precibus, dixit, flectitur ira Dei.
Talis quinetiam blandis facundia dictis,
Qualis Nestorei gratia mellis, erat.
Quid loquar ut ueterum uertenti oracula uatum,
Auxilium tulerit magne Luthere tibi?
Ut Solymi censor sermonis, acumine præstans,
Iudicij fuerit dexteritate sui?
Tunc etiam cum te mors importuna tulisset,
Edidit absterfo scripta relicta situ.

Vtq; secuturi legerent uulgata nepotes,
Sustinuit longi grande laboris onus.
Adde pios mores, & turpi labe carentes,
Et stabilem pulchra cum grauitate fidem.
Quid tamen ista iuuant? quid nunc opulencia lingua,
Cognitus aut medica profuit usus opis?
Iuraq; natura, coeliq; uolubilis orbes,
Astraq; syderei cuncta notasse poli?
Num minus in gelido consumptus morte sepulchro,
Nunc anima dulcis corpus inane iacet?
Num minus (o parca) melioribus occidit annis,
Vix numerans uita lustra peracta nouem?
At decus aeternum (manes gaudete sepulti)
Ingenij dotes quod peperere, manet.
Scriptaq; posteritas, non Gasparis immemor unquam,
Edita de sancta Religione leget.
Corpus & in cineres cum longa redegerit aetas,
Viuet, & aetatis fama sequentis erit.
Leta pie capiens nunc debita munera uitae,
Quas habitat sedes turba beata, colit.
Raptus & è tanto miserarum turbine rerum
Parte sui fruitur nunc meliore Deo.
Hunc anima solum quia deficiente rogabat,
Hoc sibi dicebat dulce iubente mori.
Et sua tranquillo iam gaudia corde fouebat,
Et uacuo curis pectore, letus erat.
Saepe relinquendas natas audire iuuabat,
Numen adorantes Christe benigne tuum.
Saepe genae lachrymis etiam maduere paterna,
Et pius in sobolem flere coegit amor.

Nec minus et, quamuis defectus uiribus æget,
In solitum placida mente uacabat opus.
Rimariq; situm cœli, radiosq; solebat,
Syderaq; exactis irrequieta notis.
Cumq; tuum manibus Ptolomæe uolumen haberet,
Scrutatus sedes quas aditurus erat.
Astitit, & Lachesis calles foris omnia, dixit,
Interior cœli nunc patet aula tibi.
Dixit, & eripuit terris, superaq; locauit,
Exoluens animam corpore iussa, domo.
Sydera nunc illic fulgentis semper Olympi,
Cunctaq; cognoscit quæ latuere prius,
Progeniemq; Dei, maiestatemq; uerendam,
Asspicit, & sanctos inter adorat auos.
Corporis ô felix ista compage soluta,
O anima ætherei sede recepta poli.
Iam requies tibi parata, Vale dulcissime Gaspar,
Et tua pacatis sedibus ossa cubent.
Nos lachymæ gemitusq; manent, miserere tuorum
O Deus, & miseris dulce leuamen ades.
En tua poscit opem dubijs Ecclesia rebus,
Et sine te nullum qui tueatur, habet.
En oppressa malis, orbataq; præside tali
Florat, & hei misera quid mihi fiet? ait.
Da patrij tandem genitor mitissime cœli
Omnibus exhaustam casibus, arce frui.

FINIS.